

КАРАР

№ 80

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

“27” 01 2021 ел

Спас муниципаль районы гомуми белем
бирү учреждениеләрендә укучыларны
балаларны йөртү өчен махсус
билгеләнгән автобуслар белән түләүсез
йөртүне оештыру турындагы
нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, «Балалар төркемнәрен автобуслар белән оешкан рәвештә йөртү кагыйдәләрен раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2020 елның 23 сентябрәндәге 1527 номерлы карары, «Татарстан Республикасының балалар төркемнәрен чыгуны оештыру буенча ведомствоара электрон документлар әйләнешенә бердәм системасында ведомствоара хезмәттәшлек турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 19 гыйнварындагы 19 номерлы карары нигезендә

КАРАР БИРӘ:

1. Спас муниципаль районы гомуми белем бирү учреждениеләрендә балаларны йөртү өчен махсус билгеләнгән автобуслар белән бушлай йөртүне оештыру турында нигезләмәне расларга (1 кушымта).

2. Спас муниципаль районының рәсми сайтында <http://www.spasskiy.tatarstan.ru> һәм хокукый мәгълүматның рәсми сайтында <http://www.pravo.tatarstan.ru> басылырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну социаль мәсьәләләр буенча башкарма комитет житәкчесе урынбасарына йөкләргә.

ТР Спас муниципаль районы
Башкарма комитеты житәкчесе

В.А. Осокин

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Спас муниципаль районы гомуми белем бирү учреждениеләрендә укучыларны автобуслар белән йөртүне оештыру (алга таба - Нигезләмә) турындагы әлеге нигезләмә балаларның оешкан төркемнәрен автобуслар белән ташуны, мәктәп йөртүләрен оештыруга, Спас муниципаль районы гомуми белем бирү учреждениеләренең мәктәп автобусынан файдалануга төп таләпләрне, укучыларның һәм аларның ата-аналарының (законлы вәкилләренә) юл хәрәкәте иминлеген арттыру һәм аларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү чараларын, шулай ук укучыларны автобуслар белән оештыручы һәм ташучы автобуслар йөртүчеләренә бурычларын һәм җаваплылыгын билгели.

1.2. Әлеге Нигезләмә түбәндәгеләр нигезендә эшләнгән:

-2012 елның 29 декабрәндәге «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 273-ФЗ номерлы Федераль закон;

- "Юл хәрәкәте иминлеге турында" 1995 елның 10 декабрәндәге 196-ФЗ номерлы Федераль закон;

- “Балаларны автобуслар белән оешкан рәвештә йөртү кагыйдәләрен раслау турында” Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2020 елның 23 сентябрәндәге 1527 номерлы карары;

-Россия Федерациясе Хөкүмәтенә "Пассажирлар һәм башка затларны автобуслар белән йөртү эшчәнлеген лицензияләү турында" 2019 елның 27 февралендәге 195нче карары;

-Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының 2013 елның 11 декабрәндәге 4715/13 номерлы «Укучыларның һәм тәрбияләнүчеләренә урыннарын чыгаруны тәртипкә салу турында» боерыгы

- Спас муниципаль районы башкарма комитеты тарафыннан “Россия Федерациясендә мәгариф турында”гы Федераль законның 40 статьясы нигезендә Спас муниципаль районы башкарма комитеты тарафыннан Спас муниципаль районы мәгариф оешмаларында төп гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы укучыларны Спас муниципаль районы составына керә торган җирлекләр арасында бушлай йөртүне оештыру гамәлгә ашырыла.

- Төп гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы Спас муниципаль районы мәгариф оешмаларында укучыларны түләүсез йөртүне оештыру Спас муниципаль районы һәм башка муниципаль район составына керә торган җирлекләр һәм торак пунктлар арасында Спас муниципаль районы башкарма комитеты тарафыннан Спас муниципаль районы территориясендә белем алучыларның яшәү урыны буенча тиешле белем бирү

оешмаларына транспорт белән барып житү тээмин ителмэгән очракта, тиешле мэгариф оешмаларының транспорт белән тээмин ителгән булуы гамәлгә ашырыла.

1.3. Укучыларны йөртүгә түбәндәгеләр керә:

- укучыларны гомуми белем бирү учреждениеләренә алып бару;
- уку дәресләрен тәмамлаганнан соң (оештырылган чаралар) укучыларны йөртү һәм Мәктәп автобус маршрутларына туры китереп китерү.;
- интеллектуаль, туристик-экскурсия, күнел ачу, спорт һәм башка мәдәни-массакуләм чаралар оештырганда балалар төркемнәрен махсус оештырылган ташу.

1.4. Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

"Балалар төркемен оешкан төстә алып бару" - маршрут транспорт чарасына карамаган автобуста, 8 һәм аннан да күбрәк кеше булган балалар төркемендә, аларның ата-аналарынан яисә законлы башка вәкилләренән башка гамәлгә ашырыла торган йөртү.

"Мәктәп автобусы" - балаларны техник жайга салу турындагы законнарда билгеләнгән һәм оператив идарә итү хокукында яисә башка закон нигезендә гомуми белем бирү оешмасының транспорт чараларына карата таләпләргә туры килә торган махсуслаштырылган транспорт чарасы (автобус).;

"Мәктәп автобус маршруты" - транспорт инфраструктурасы объектлары белән оештырылган һәм жиһазландырылган автобус башлангыч пункттан башлангыч тукталыш пунктлары аша соңгы пунктка кадәр йөри торган юл, аның буенча укучыларны йөртү гамәлгә ашырыла, мэгариф учреждениесе житәкчесе тарафыннан Мәктәп автобус маршрутының паспорты эшләнә (алга таба - маршрут паспорты).

"Пассажир йөртүче" - белем бирү учреждениесе-автобус хужасы яки балаларны йөртүче башка юридик зат.

1.5. Мәктәпләрдә пассажирлар йөртүне һәм багаж ташуны гамәлгә ашырганда юл хәрәкәте иминлеген тээмин итәргә мөмкинлек бирә торган кирәкле житештерү-техник һәм норматив-методик база булган гомуми белем бирү оешмалары мөстәкыйль рәвештә мәктәп ташуларын оештыра. Спас муниципаль районы гомуми белем бирү оешмалары милкендәге автобуслар бары тик мәктәп ташуларын гамәлгә ашыру һәм мэгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучыларны оешкан рәвештә йөртү максатларында гына кулланылырга тиеш.

Мәктәп ташуларын башкарганда юл хәрәкәте иминлеген тээмин итәргә мөмкинлек бирә торган кирәкле житештерү-техник, кадрлар һәм норматив-методик база булмаган гомуми белем бирү учреждениеләре әлеге эшчәнлекне гамәлгә ашыруга лицензиясе булган мәктәп ташуларын гамәлгә ашыру өчен махсуслаштырылган оешма белән автобусларны түләүсез тапшыру турында шартнамәләр төзиләр.

Транспорт чаралары хужалары "Транспорт чаралары хужаларының гражданлык жаваплылыгын мәжбүри иминләштерү турында" 2002 елның 25 апрелендәге 40-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә үзлөренен гражданлык жаваплылыгын мәжбүри иминләштерүне гамәлгә ашырырга тиеш.

1.6. Укучыларны йөртү өчен файдаланыла торган автобуслар таләпләргә туры килергә тиеш:

а) ГОСТ 33552-2015 "балалар ташу өчен автобуслар. Техник таләпләр һәм сынаулар методлары":

- автобусларның алдында һәм артында "балаларны ташу" дигән танып-белү билгеләре куелырга тиеш.;

- автобус кузовының тышкы якларында, шулай ук автобусның көзгә симметриясе буенча артта "Балалар" дигән контраст язулары төшерелергә тиеш.;

- автобус кузовы сары төстәге буяу булырга тиеш;

- автобуслар арткы хәрәкәт вакытында тавыш сигналын автомат рәвештә тапшыруны тәэмин итүче жайланма белән жиһазландырылырга тиеш;

- автобус кузовының алгы һәм арткы панельләренен өске өлешендә сары төстәге автоларның өстәмә сигнал жайланмалары куелырга тиеш, алар штаттагы авария сигнализациясе белән бергә эшли;

- автобуста урнаштырылган барлык тышкы жайланмаларның элементлары электр жылытуга ия булырга тиеш;

- автобусларда утыру өчен урыннар гына каралырга тиеш;

- утыргычлар балалар өчен жиһазландырылырга тиеш удерживающими системалары;

- балалар өчен билгеләнгән утыргычлар автобус барышында алга әйләнергә тиеш;

- балалар өчен каралган һәр утыргычта "тукталыш турында үтенеч" сигнал кнопкасы каралырга тиеш.;

- автобусларда кул йөген һәм/яисә багажны урнаштыру өчен башка урыннар һәм/яки арткы өлешләрдәге отсек каралырга тиеш;

- терәк-хәрәкәт функцияләре бозылуга дучар булган балаларны йөртү өчен билгеләнгән автобус конструкциясе варианты өчен, кимендә ике кресло-коляска (алга таба - КК) катлаулы хәлдә урнаштыру өчен махсус урын каралырга тиеш. Бу урын багаж урнаштыру өчен бүлем белән берләштерелергә мөмкин;

- багаж отсегы автобус хәрәкәт иткәндә катлаулы хәлдә багаж һәм КК авышуга комачаулаучы жайланмалар белән жиһазланган булырга тиеш;

- автобуслар ачык яки тулысынча ябылмаган хезмәт ишекләрендә хәрәкәт башлануга киртә булырлык жайланма белән жиһазланган булырга тиеш;

- автобуслар машина йөртүчегә баланың автобусларга тәүлекнең теләсә кайсы вакытында керүен һәм чыгуын күрергә мөмкинлек бирә торган хезмәт ишекләрен яктырту белән жиһазланган булырга тиеш;

- машина йөртүченең эш урыны жиһазланган булырга тиеш;
- балаларны урнаштыру урыннарыннан сигнал төймәләре куелган тукталыш кирәклегә турында тавыш һәм яктылык сигналлары белән;
- эчке һәм тышкы автомобиль кычкырып сөйләү жайланмалары белән;
- автобусларда беренче ярдәмнең (автомобиль) кимендә ике медицина аптекасы өчен урнаштыру урыннары каралырга тиеш;
- автобусларда ОП-8(З) - А, Б, С, Е класслы кимендә ике янғын сүндерү жайланмасы урнаштыру өчен урыннар каралырга тиеш, шул ук вакытта 8 л озынлыктагы янғын сүндергечләрнең берсе машина йөртүченең утыргычы янында, икенчесе - 8 л сыйдырышлыгы автобус салонында булырга тиеш;

б) «Балаларны автобуслар белән оешкан төстә йөртү кагыйдәләрен раслау турында» 2020 елның 23 сентябрәндәге 1527 номерлы.

- балалар төркемен йөртүне оештыру өчен мәктәп автобусы кулланыла, ул билгеләнгән тәртиптә юл хәрәкәтендә катнашуга рөхсәт ителгән һәм билгеләнгән тәртиптә тахограф, шулай ук ГЛОНАСС яки ГЛОНАСС/GPS спутник навигациясе аппаратурасы белән жиһазландырылган. Автобусның түбәсенә яки аның өстенә сары яки кызгылт сары төстәге Маячка кертелергә тиеш.

1.7. Мәктәп автобуслары Татарстан Республикасының мәктәп укучыларының пассажирлар йөртүне мониторинглауның ярдәмче системасы тарафыннан файдалануны гамәлгә ашыруга вәкаләтле 112 номерлы ГЛОНАСС системасына тоташтырылырга тиеш.

1.8. Әлеге Нигезләмә таләпләре барлык муниципаль гомуми белем бирү оешмалары өчен мәҗбүри.

2. Автобус йөртүчеләрнең һөнәри ышанычлылыгын тәмин итү

2.1. Балалар төркемен йөртә торган автобуслар белән идарә итүгә түбәндәге таләпләргә туры килә торган машина йөртүчеләр рөхсәт ителә:

- "D" категориясендәге транспорт чарасын йөртүче буларак эш стажлары соңгы елдан һәм бер айдан балаларны оешкан төстә йөртү датасына кимендә бер ел;

- юл хәрәкәте өлкәсендә административ хокук бозулар кылмаган, алар өчен транспорт чарасы белән идарә итү хокукыннан мәхрүм итү яки административ кулга алу рәвешендә административ жәза каралган.;

- Россия Федерациясе Транспорт министрлыгы тарафыннан расланган автомобиль транспортында һәм шәһәр жир өсте электр транспортында пассажирлар һәм йөкләр ташуның куркынычсызлыгын тәмин итү кагыйдәләре нигезендә балаларны йөртү куркынычсызлыгы буенча рейс алды инструктажы;

- Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау министрлыгы билгеләгән тәртиптә рейс алды медицина тикшерүе узган кешеләр.

3. Мәктәптәге автобус маршрутларын тикшерү һәм ачу тәртибе, шартлары

3.1. Мәктәп автобус маршруты паспортын (алга таба - маршрут паспорты) мәгариф учреждениесе җитәкчесе Положениегә N 2 кушымтасы нигезендә формада эшли һәм түбәндәгеләр белән килештерә:

а) Россия Эчке эшләр министрлығының Спас районы буенча ЮХИДИ бүлеге башлыгы;

б) ТР Спас муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе;

в) гомуми белем бирү учреждениесе директоры;

г) «Алексеевскдорстрой» ААҖенең Спас участогы башлыгы.

3.2. Маршрут паспортына маршрутны характерлаучы белешмәләр кертелә: линия корылмалары булу, тукталыш пунктларының урнашуы, алар арасындагы ераклык, юлның торышы, маршрутның куркыныч участокларын күрсәтеп маршрут схемасы, маршрутны тикшерү акты.

3.3. Автомобиль юлларының, урамнарның, ясалма корылмаларның, тимер юл аша чыгу урыннарының, аларның инженерлык җиһазларының хәрәкәт иминлеге таләпләренә, белем бирү учреждениесе җитәкчесе формалаштырган комиссиянең техник торышына һәм эчтәлеге дәрәжәсенә туры килүен бәяләү максатында уку елы башланыр алдыннан бер тапкыр мәктәп автобус маршрутларын тикшерү үткәрелә. Тикшерү нәтиҗәләре гомуми белем бирү учреждениесе комиссиясе акты (1 нче кушымта) тарафыннан рәсмиләштерелә, ул маршрут паспортына кертелә.

3.4. Мәктәп автобусларының хәрәкәте I - IV категория юлларында гамәлгә ашырыла.

3.5. ЮХИДИ укучыларның җыелу, утырту һәм утырту өчен рациональ урыннарны билгели. Автобус көтеп торучы балалар өчен билгеләнгән пространство шактый зур булырга тиеш, балаларны машина юлына чыгармаса тиеш. Балаларны утырту һәм утырту бара торган тукталышлар пычрактан, боздан һәм кардан чистартылырга һәм "Балалар" тамгасына ия булырга тиеш.

3.6. Юл шартлары билгеләнгән юл хәрәкәте иминлеге таләпләренә туры китереп, ЮХИДИ маршрутның ачылуга эзерлеге турында бәяләмә чыгара, маршрут паспортын килештерә.

3.7. Маршрут паспорты 4 нөсхәдә төзелә (А4 форматы), бер нөсхәсе «Спас муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» муниципаль берәмлегендә, икенчесе - мәгариф учреждениесендә, өченчесе - ТР Транспорт һәм юл хужалыгы министрлыгында, дүртенчесе - Россия Эчке эшләр министрлығының Спас районы буенча ЮХИДИ бүлегендә саклана.

Маршрутның расланган паспортының күчermәсен мәктәп автобусы салонында урнаштырырга.

Маршрут паспорты гомуми файдаланудагы автобус транспорты маршрутлары өчен билгеләнгән форма буенча төзелә.

3.8. Маршрутның расланган паспорты «Спас муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» муниципаль учреждениесенә, укучыларны мәктәп маршрутлары реестрына (алга таба - мәктәп маршрутлары реестрына) кертү өчен бирелә.

3.9. Маршрут паспортындагы үзгәрешләр, укучыларны ташу буенча мәктәп маршрутлары реестрына кертү өчен, Спас муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге тарафыннан гомуми белем бирү учреждениеләре тарафыннан бирелә.

4. Мәктәп автобус маршрутлары реестрын формалаштыру һәм алып бару.

4.1. Мәктәп автобус маршрутлары реестрын (2 нче кушымта) төзү һәм алып бару (алга таба - Реестр) «Спас муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» МУ, Реестр Спас муниципаль районы территориясендә эшләп килүче гомуми белем бирү учреждениеләрендә укучыларны автобусларда йөртүнең мәктәп маршрутларынан төзелә. Реестрны алып бару - ул яңа ачык маршрутлар реестрына кертү, гамәлдәге маршрутлар трассаларын үзгәртү һәм ябык маршрутлар реестрыннан чыгару.

4.2. Реестр кәгазь һәм электрон чыганаclarда алып барыла. Электрон чыганаclarдагы язмаларга кәгазь чыганаclarдагы язмалар туры килмәгәндә, өстенлек кәгазь чыганаclarда языла.

4.3. Реестр табличной формада рәсмиләштерелә һәм түбәндәге бүлекләргә үз эченә ала:

- пассажирлар йөртүнең мәктәп маршрутының теркәү номеры;
- пассажирлар йөртүнең мәктәп маршрутының тәртип саны;
- пассажирлар йөртүнең һәм багаж ташуның мәктәп маршруты буенча башлангыч тукталыш пунктының һәм соңгы тукталыш пунктының исемнәре рәвешендә мәктәп маршруты исеме;
- пассажирлар йөртүнең мәктәп маршруты буенча арадаш тукталыш пунктларының исемнәре;
- автобуслар ташуның мәктәп маршруты буенча тукталыш пунктлары арасында транспорт чаралары хәрәкәте күздә тотыла торган урамнарның, автомобиль юлларының исемнәре;

- пассажирлар йөртүнең мәктәп маршруты озынлығы;
- пассажирлар йөртүне һәм багаж ташуны гамәлгә ашыру датасы;
- маршрутның үзгәрүе/ябылу датасы.

5. Маршрутларда имин юл шартларын тәэмин итү.

5.1. Маршрутлар, аларның инженерлык җайланмалары уза торган автомобиль юлларының, урамнарның, ясалма корылмаларның, тимер юл аша чыгу урыннарының техник торышы, аларны ремонтлау һәм тоту тәртибе Россия Федерациясе дәүләт стандартлары, төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, автомобиль юлларын ремонтлау һәм карап тотуның техник кагыйдәләре, башка норматив актлар белән билгеләнгән хәрәкәт иминлеге таләпләрен канәгатьләндерергә тиеш.

5.2. Укучыларны йөртүче гомуми белем бирү учреждениеләре җитәкчеләре кичекмәстән “Спас муниципаль районы Башкарма комитеты мәгариф бүлеге”нә хәбәр итәргә, мәктәп автобус маршрутларын эксплуатацияләү процессында автомобиль юллары, урамнар, тимер юл кичүләре торышындагы җитешсезлекләр, юл хәрәкәте куркынычсызлыгына яный торган җитешсезлекләр турында хәбәр итәргә тиеш.

6. Укучыларны ташуны оештырганда иминлекне тәэмин итүнең төп таләпләре

6.1. Укучыларны йөртү куркынычсызлыгын саклау буенча гомуми чаралар:

6.1.1. Укучыларны мәктәп автобуслары белән ташу тәүлекнең якты вакытында һәм якындагы яктылык белән башкарылырга тиеш. Хәрәкәт тизлеге машина йөртүче тарафыннан (ә колоннаны юл хәрәкәте иминлеге дәүләт инспекциясенең патруль автомобильләре - олы наряд белән озатканда) юл, метеорология һәм башка шартларга бәйле рәвештә сайлана, әмма тизлек 60 км/сәг тән артмаска тиеш.

Тизлек режимы, хәрәкәт графиклары һәм маршрутларының үтәлешен тикшереп тору ГЛОНАСС иярчен навигациясе системасын кулланып гамәлгә ашырыла;

6.1.2. Укучыларны юл яки метеорологик шартлар ташу куркынычсызлыгына куркыныч тудырган вакытта йөртү тыела.

6.1.3. Мәктәп автобус маршрутына кермәгән укучыларны йөртүне оештырганда түбәндәгеләр хәбәр ителә:

- «Спас муниципаль районы башкарма комитетының мәгариф бүлеге»

МУ, язма рәвештә һәм балаларның оешкан төркемнәрен автомобиль транспортында муниципальара йөртүләр турында билгеләнгән формада. Оештырылган балалар төркеменең планлаштырылган күчереп йөртүе турындагы мәгълүматны алга таба хәбәр итү өчен «Спас муниципаль районы Башкарма комитеты мәгариф бүлеген» МУ адресына планлаштырылган ташуга 7 эш көне кала жиберә.

Автобус транспортында планлаштырылучы ташу турында мәгълүмат нигезендә «Спас муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеген» МУ гомуми белем бирү учреждениесенен җаваплы затын билгеләп куя, мәктәп автобус маршруты паспортына кермәгән балалар төркемен оешкан рәвештә йөртүне тикшереп торышында боерык чыгара;

- ЮХИДИ - шәхсән ташу башланганчы 2 көннән дә соңга калмыйча, яисә электрон рәвештә хәбәр ителә һәм балалар төркемен автобуслар белән оешкан рәвештә йөртү турында хәбәрнамәләренә исәпкә алу журналында теркәлә. Хәбәрнамәдә түбәндәгеләр күрсәтелә: ташучы балалар саны, ташуның башлану һәм тәмамлану датасы, маршрут программасы, марка һәм автобусның дәүләт теркәве номеры, йөртүче турында мәгълүмат, билгеләнгән озатып йөрүчеләр исемлегенә, балалар исемлегенә;

- Спас муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте (алга таба - ЕДДС) укучыларны йөртүне оештыру турында.

6.1.4. 3 автобустан торган оештырылган транспорт колоннасы белем алучы төркемнәрен йөртү планлаштырыла торган ун көннән дә ким булмаган вакыт эчендә Россия Федерациясенә Эчке эшләр министрлыгы таләпләренә туры китереп, ике һәм аннан да күбрәк муниципаль берәмлек территориясенә буенча маршрут узган очракта, Татарстан Республикасы буенча Россия Федерациясенә Эчке эшләр министрлыгы Баш идарәсенен ЮХИДИ идарәсенә ЮХИДИнең патруль автомобильләре колоннасын озата бару өчен гариза бирелә. Бер муниципаль берәмлек чикләрендә гариза ЮХИДИ бүлекчәсенә территория буенча тапшырыла.

6.1.5. Автобус йөртүчегә авыр, талчыккан хәлдә, реакция тизлегенә йогынты ясый торган дару препаратлары, шулай ук техник яктан төзек булмаган автобуста рейска чыгу тыела.

6.1.6. Рейска чыгар алдыннан машина йөртүчегә тиешле тәртиптә юллама кәгазендә билге һәм рейс алды медицина тикшерүләре журналында тиешле язма, шулай ук хезмәтне саклау һәм юл хәрәкәте иминлегенә буенча инструктаж үтәргә тиеш.

6.1.7. Шофер рейска чыгу алдыннан шәхсән үзе инанырга тиеш:

- автобусның техник төзеклегендә;

- кирәкле юл документлары булганда;
- юл битен рәсмиләштерүнең дәрәҗәсигә турында;
- алда һәм артта кузовта "балалар" дигән кичкә билгесә булган автобус бар.;
- ике төзек янғын сүндергеч һәм комплектланган медицина аптекасы булганда;
- һәр пассажир урынында куркынычсызлык поясы булу һәм төзеклеге;
- автобус салонының һәм эш урынының чисталыгында.

6.1.8. Россия Федерациясә Транспорт министрлыгының "транспорт чараларының техник торышына рейс алды яки алмаштырылган контрольне оештыру һәм үткәру тәртибен раслау турында" 2018 елның 8 августындагы 296 номерлы буюы нигезендә, Россия Федерациясә Транспорт министрлыгының рейска чыгу алдыннан техник карап чыгу өчен билгеләнгән тәртиптә автобус бирергә тиеш.:

- әлеге тәртип транспорт чараларында (анда) булган йөртүчедән тыш, пассажирлар йөртүне гамәлгә ашыручы юридик затларга һәм (яисә) транспорт эшчәнлегә субъектлары (алга таба - транспорт эшчәнлегә субъектлары) әлеге шартнамәләр төземичә (үз ихтияжлары өчен ташуны) гамәлгә ашыручы затларга (алга таба-транспорт эшчәнлегә субъектларына) транспорт чаралары белән идарә итүче затлардан тыш) һәм (яисә) матди объектлардан башка пассажирлар йөртүне гамәлгә ашыручы юридик затларга (алга таба-транспорт эшчәнлегә субъектлары) мәҗбүри.;
- транспорт чараларының техник торышына рейс алды контроле рейс башланыр алдыннан үткәрелә, әгәр бер смена (эш көне) дәвамында бары тик бер генә рейс башкарылса яисә рейсның озынлыгы транспорт чарасын йөртүченең сменасы (эш көне) озынлыгынан артып китсә;
- транспорт чарасының техник торышын сменалаштыру (эш көне) дәвамында транспорт чарасын йөртүчә бер рейстан артык булса, смена башланганчы алдан тикшереп торыла;
- транспорт чараларының техник торышына (алга таба - контроль) рейстан кайтканда һәм транспорт чарасын йөртүченә алмаштырганнан соң (алга таба - парковка) соң, транспорт чарасын кую өчен билгеләнгән парковкадан (парковка урыныннан) чыгарганчыга кадәр рейстан алды яки сменалы контроль үткәрелә.;

- машина йөртүчеләрнең бер транспорт чарасында сменалы эшләве вакытында контроль транспорт чарасын йөртүчесенең рейсы яки сменасы (эш көне) башланганчыга кадәр үткәрелә, ул беренче булып парковкадан чыга.;
- автотранспорт чараларының техник торышын контрольдә тоту (алга таба-контроллер);
- контролер Россия Федерациясе Транспорт министрлыгының 2015 елның 28 сентябрэндәге 2871 номерлы боерыгы белән расланган Автомобиль транспортында һәм шәһәр жир өсте электр транспортында пассажирлар йөртүне гәмәлгә ашыручы юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның һөнәри һәм квалификация таләпләренә туры килергә тиеш;
- контроль уздырганда юл хәрәкәте иминлегенә йогынты ясый торган транспорт чарасының төп узелларының һәм системаларының эшчәнлеге һәм торышы Таможня берлегенә "Тәгәрмәчле транспорт чаралары иминлеге турында" Техник Регламенты (алга таба - техник регламент), Россия Федерациясе Министрлар - Министрлар Советының "юл хәрәкәте кагыйдәләре турында"1993 елның 23 октябрэндәге 1090 номерлы карары (алга таба-техник регламент) карары белән кабул ителгән нигезләмәләренә туры килү-килмәве тикшерелә.;
- контроль уздырганда тикшерелергә тиеш:
төзеклек:
тормоз системасын (пневматик яки пневмогидравлик тормоз приводларын да кертеп), әгәр аларны урнаштыру транспорт чарасы конструкциясе белән каралган булса);
руль идарәсе;
пьяла юдыргычлар;
тәгәрмәч;
тәгәрмәч;
тавыш сигналы;
тахограф;
спутник навигациясе аппаратуралары;
- конструкциядә каралган транспорт чарасының төзеклеге:
кузов яки кабина ишекләре йозаклары, йөк платформасы бортлары, цистерна горловинының һәм ягулык бакларының (шәһәр жир өсте электр транспортының транспорт чараларынан тыш) борыслары;
машина йөртүче утыргычының мөдәрән һәм аркаларын теркәү жайланмалары;
жылыткыч жайланмалары һәм пыялаларны дулап алу;
тягов-сцеп жайланмасы, шулай ук иминиятләштерү трослары (чылбырлар);
запас тәгәрмәч тотучы;
транспорт хәлен теркәүче ярымприцеплар терәге (булганда);
- конструкциядә каралган транспорт чарасы булу:

юл хэрэкэте иминлегенэ йогынты ясый торган төзөксөзлекне танькылаучы приборларның щиткасында индикациялэр (эшлөүчө двигательдэ тикшерелэ);

машина йөртүчө урыныннан пыяла һәм күзөтү;

арткы көзгелэр һәм аларның беркетмэлэрэ;

арткы саклагыч жайланма, пычрак саклагыч альъяпкыч һәм сиптергеч;

куркынычсызлык каешлары һәм утыргычларның баш мие һәм аларның эшкө сэләтлелеге;

- билгеләнгән тәртиптә эшкө сэләтлелек:

пыяла чистарткыч;

тышкы яктырту приборлары һәм световозвращателей;

- транспорт чарасы системаларының, узелларының һәм агрегатларының, шул исәптән эшләнгән газларны чыгару системаларының, шулай ук өстәмә рәвештә транспорт чарасына гидравлик жайланмаларның герметиклыгы;

- медицина аптекасы, ут сүндөргөч һәм откатка каршы терәклэр (автобуслар өчен) белән тәэмин ителеш;

- V техник регламентның 4 бүлегендә каралган тәртипне бозуга, газ баллоннары жиһазлары, транспорт чараларының кузовлары, өстәмә утыргычлар, якын ут фаралары, тотылган фаралар (булганда) һәм көндөзгө йөрү утлары өлешендә, транспорт чарасы конструкциясенә кертелгән үзгәрешлэр булмау (булганда);

- кызыл төстөгө утлар белән транспорт чарасының алгы өлешендә билгеләнгән яктылык приборлары яисә кызыл төстөгө яктылыкны кире кайтаручы жайланмалар, транспорт чарасында махсус яктылык яки тавыш сигналлары (сак сигнализациясеннән тыш) бирү жайланмалары, шулай ук оператив хезмэт автомобильләренең транспорт чарасының тышкы өслөгөнә законсыз китерелгән махсус цветографик схемалары булмау.;

- махсус һәм махсуслаштырылган транспорт чараларының конструктив үзенчәлеклэрэ булганда, контролэр транспорт чараларының әлегә төр транспорт чаралары хэрэкэте иминлегенэ йогынты ясый торган башка системаларның, механизмнарның, агрегатларның, узелларның һәм детальләренең торышын һәм төзөклөгөн № 6 һәм 8 кушымталарының техник регламентка туры килү-килмәвен тикшерергә тиеш.;

- әлегә Тәртипнең 9 - 10 пунктларында санап үтелгән таләплэргә туры килмәвө контрольдә тотылмаган очракта, юл кәгазендә «транспорт чарасының техник торышын тикшереп тору үтелгән» дигән тамга куела һәм контроль үткөрүчө контролэрның фамилиясе һәм инициаллары, аны үткөрү датасы һәм вакыты күрсәтелгән имза салына;

- Эшкө сэләтлелекне, узелларның, агрегатларның төзөклөгөн һәм торышын бәялөү максатларында, тикшерү техник диагностика чараларын кулланмыйча башкарылган транспорт чарасының механизмнарын һәм системаларын бәялөү максатларында, транспорт эшчәнлегө субъекты әлегә

төөннөрнөң, агрегатларның, механизмнарның һәм системаларның техник торышын кирәкле жиһазларны, үлчәү чараларын һәм инструментларны кулланып диагностикалауны оештырырга хоуклы. Контроль өчен кулланыла торган үлчәүләр чаралары метрологик яктан 2008 елның 26 июнендәге "Үлчәүләрнөң бердәмлеген тәэмин итү турында" N 102-ФЗ Федераль законы нигезләмәләре нигезендә тикшерелергә тиеш;

- транспорт чарасын линиягә контроль узу турында тамгасыз һәм контролер имзасыз чыгару рөхсәт ителми;

- транспорт эшчәнлегә субъекты контроль узуны исәпкә алырга тиеш. Транспорт чараларының техник торышын тикшерү нәтижәләрен теркәү журналында (алга таба-журнал) түбәндәге реквизитлар булырга тиеш:

транспорт чарасы маркасы, моделе исеме;

транспорт чарасының дәүләт теркәү билгесе;

транспорт чарасын йөртүченөң фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса);

контроль үткәрүче контролерның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булганда);

контроль үткәрү датасы, вакыты;

контроль үткәргәндә одометр күрсәткечләре (юлның тулы километрлары) ;

контроль узу турында билге;

контроль үткәргән контролер имзасы;

- журнал кәгазьдә алып барыла, аның битләре пронумерланган, һәм (яки) электрон рәвештә булырга тиеш. Журналны электрон формада алып барганда журнал битләрен бастырып чыгаруның мәжбүри мөмкинлегә карала;

- журналны электрон рәвештә алып барган очракта, аңа кертелгән мәгълүматлар көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән раслана;

- журналда автомобиль транспортында пассажирлар йөртүне гамәлгә ашыру үзенчәлекләрен исәпкә алуы өстәмә реквизитлар урнаштыру рөхсәт ителә.

6.1.9. Машина йөртүче укучыларны автобуска махсус жиһазландырылган утырту мәйданчыкларында тротуар яки юл кырында автобусның тулы тукталышыннан соң гына утыртуны тәэмин итәргә тиеш.

6.1.10. Пассажирларны утырту һәм төшерү вакытында автобус тукталыш тормозы белән тоткарланарга тиеш. Автобусның арткы хәрәкәте рөхсәт ителми.

6.1.11. Укучыларны йөртү өчен автобус пассажирларының саны утырту урыннары саныннан артмаска тиеш.

6.1.12. Автобуста укучыларны йөртү өчен бары тик укучыларны һәм аларны озатып йөрүче затларны гына йөртү рөхсәт ителә.

6.1.13. Автобуста укучыларны йөртү өчен оештырылган ташу исемлегенә кертелгән укучылардан һәм аларны озатып йөрүче затлардан тыш, башка пассажирларны йөртү тыела.

6.1.14. Автобус утыргычлары арасында йөрүче пассажирларны йөртүгә юл куелмый.

6.1.15. Рейска гомуми белем бирү учреждениесе боерыгы белән билгеләнгән, озатып йөрүче затлардан башка чыгу тыела.

6.2. Ташу вакытында куркынычсызлыкны саклау буенча чаралар.

6.2.1. Автобусның хәрәкәте кискен этәргечсез, салмак кына таралып башкарылырга тиеш, ә тукталыш вакытында, ашыгыч тукталыш очрактарыннан тыш, кискен тоткарлану рөхсәт ителми.

6.2.2. Юлда йөртүгә тыела:

- графиктан һәм билгеләнгән маршруттан тайпылмаска;
- автобус белән идарә итүдән читләшергә;
- тәмәке тартырга, Ашарга кабул итәргә, сөйләшүләр алып барырга;
- куркынычсызлык каешлары эләктермәгән пассажирларны ташу;
- махсус гарнитурасыз кәрәзле телефоннан файдаланырга;
- автобуска һәм (яки) анда укучыларны оешкан төстә йөртү өчен расланган исемлекләргә кертелмәгән затларны йөртүгә юл куярга.

6.2.3. Балаларны йөрткәндә автобусның хәрәкәт тизлегенә юл хәрәкәте кагыйдәләре (алга таба - юл хәрәкәте кагыйдәләре) таләпләренә туры китереп сайлана һәм 60 км/сәгатътән артмаска тиеш.

6.2.4. Укучыларны тәүлекнең караңгы вакытында, бозлавыкта һәм күрү мөмкинлегенә чикләнгән шартларда йөртү рөхсәт ителми.

6.2.5. Сакланмый торган тимер юл кичүе алдыннан автобусны туктатырга һәм тимер юл аша чыгу куркынычсызлыгына инанып, хәрәкәтне дәвам итәргә кирәк.

6.2.6. Шикәр газы белән агуланмасын өчен, эшләүче двигательле автобусны озак вакытлы кую тыела.

6.2.7. Балалар йөрү юлында булган очракта, хәрәкәт графигы буенча 3 сәгатътән артык вакыт һәр автобуста азык-төлек продуктлары (коры

паклар, бутилированлы су) жыелмасын кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт яисә аның территорияль идарәсе билгеләгән ассортименттан тәэмин итә.

6.3. Авария хәлендәге хәлләрдә иминлекне саклау гамәлләре.

6.3.1. Автобусның төзеклеге килеп туган очракта, юл читенә чыгарга, куркынычсыз урында автобусны туктатырга, укучыларны утыртырга, юл йөрү өлешенә чыгарга юл куймаска һәм, юл хәрәкәте кагыйдәләре нигезендә, авария куркынычсызлыгы билгеләрен куярга кирәк. Хәрәкәт барлыкка килгән төзексезлекне бетергәннән соң гына дәвам итәчәк.

6.3.2. Укучыларның буксирлана торган автобуста булуы рөхсәт ителми.

6.3.3. Балаларны имгәткән юл-транспорт һәләкәте очрагында, зыян күрүчеләргә ашыгыч ярдәм күрсәтү чараларын якындагы элемент пункттыннан, кәрәзле элемент телефонынан яки машина йөртүчеләр ярдәмендә мәгариф оешмасы администрациясенә һәләкәте турында мәгариф идарәсенә, ЮХИДИда хәбәр итәргә һәм ашыгыч медицина ярдәме чакыртырга.

6.3.4. Автобус тукталышы юлыннан махсус майданчыкларда гына, ә алар булмаганда, баланың юлга кинәт чыгуын булдырмас өчен, юлдан читтә дә башкарылырга мөмкин.

6.3.5. Техник төзексезлек аркасында автобусны туктаткан очракта, шофер автобусны башка транспорт чаралары хәрәкәтенә комачауламас өчен туктатырга, авария сигнализациясен кертәргә һәм авария тукталышы билгесен, торак пункттагы автобустан 15 метр һәм торак пункттан читтә 30 метр арага чыгарырга тиеш. Автобусның беренче булып озатучы чыга һәм автобусның алгы өлешендә урнашкан, балалар утыртуны житәкли.

6.3.6. Бала имгәнүгә, кинәт авыруга, кан китүгә, һуштан язуга һ.б. юлда алган очракта, автобус йөртүче һәм аны озатып йөрүче зат (затлар) кичекмәстән баланы якындагы медицина пунктына (учреждение, хастаханәгә), балага квалификацияле медицина ярдәме күрсәтү өчен кичекмәстән чаралар күрәргә тиеш.

6.3.7. Юл хәрәкәте куркынычсызлыгына яный торган транспорт чарасының техник төзексезлеге ЮХИДИ хезмәткәре ачыкланган очракта, автобус линиягә чыгар алдыннан яки маршрутта хәрәкәт иткәндә йөртүче автобусны техник яктан төзек алмаштыруны күздә тотарга яки балаларны билгеләнгән урында башка ысул белән китерү чараларын күрәргә тиеш.

6.3.8. Юл шартларының начар үзгәрүе (хәрәкәтне чикләү, вакытлыча каршылыклар барлыкка килү һ. б.) һәм (яки) кузгалу вакытының үзгәрүенә

китерә торган башка шартлар булганда, житәкче яки вазыйфай зат, учреждениенә юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өчен җаваплы, шулай ук балаларны иминиятләштерү шартнамәсе буенча оешкан төстә йөрткәндә, житәкче яки вазыйфай зат - иминиятләштерүче яки фрахтовщик (үзара килешү буенча) балаларны озатып йөрүче, медицина хезмәткәренә (медицина ярдәме булганда) һәм ЮХИДИ бүлекчәсенә үз вакытында хәбәр итү буенча чаралар күрүне тәмин итәргә.

7. Укучыларны йөртүне гамәлгә ашыручы оешма житәкчесенә бурычлары

7.1. Гомуми белем бирү учреждениесе житәкчесе яки укучыларны йөртүне гамәлгә ашыручы оешма житәкчесе (алга таба - житәкче) укучыларны автобуста ташуның куркынычсызлыгын тәмин итү һәм юл-транспорт һәлакәтләрен кисәтү учреждениесендә эш торышы өчен җаваплы зат булып тора (алга таба - юл-транспорт һәлакәтләре).

7.2. Функцияләр.

7.2.1. Житәкчегә укучыларны автобусларда йөртү иминлеген тәмин итү буенча түбәндәге функцияләренә башкару йөкләнә:

- 1) автобус йөртүчеләрнең һөнәри ышанычлылыгын тәмин итү;
- 2) автобусларның техник яктан төзек хәлдә тотылуын тәмин итү, аларны эксплуатацияләгәндә баш тартуларны һәм житешсезлекләренә кисәтү;
- 3) автобус маршрутларында Куркынычсыз юл шартларын күзәтү;
- 4) закон һәм башка норматив хокукый актлар нигезендә укучыларны йөртүнең куркынычсыз шартларын тәмин итүче технология буенча ташу процессын оештыру.

7.3. Бурыч.

7.3.1. Житәкче үз һөнәри эшчәнлегә барышында машина йөртүчеләрнең һөнәри ышанычлылыгын тәмин итү өчен бурычлы:

- 1) кирәкле квалификациясе һәм тәҗрибәсе булган, һөнәри осталыгын арттыруны тәмин итеп, эшкә алуны гамәлгә ашырырга, стажировка һәм пассажирлар йөртүне гамәлгә ашыруга рөхсәт бирергә;
- 2) йөртүчеләрне медицина таныклавының билгеләнгән срокларында үткөрүне тәмин итәргә һәм машина йөртүчеләргә даими рәвештә медицина тикшерүе уздыруны оештырырга;

3) йөртүчеләрнең хезмәт һәм ял итү режимнарының Россия Федерациясә законнары белән билгеләнгән үтәләшен тәмин итәргә;

4) юл хәрәкәте кагыйдәләрен үтәүне тәмин итү һәм куркынычсызлык техникасын үтәү буенча машина йөртүчеләрнең көндәлек рейс алды инструктажын оештырырга - юл хәрәкәте иминлегә һәм террорчылыкка каршы куркынычсызлык буенча автобус йөртүчесенең инструктажын үткәргә;

5) түбәндәге белешмәләренә үз эченә алган теркәлгән инструктажлар уздыру юлы белән йөртүчеләрне даими рәвештә хәрәкәт һәм эш шартлары турында кирәкле оператив мәгълүмат белән тәмин итәргә:

- хәрәкәт шартлары һәм куркыныч участоклар булу, маршрутта юл-транспорт һәләкәтләрен концентрацияләү урыннары турында;

- һава шартларының торышы турында;

- хәрәкәт режимнары, хезмәтне оештыру, ял итү һәм ризыкны кабул итү режимнары турында;

- транспорт чараларын туктату һәм саклау тәртибе турында;

- медицина һәм техник ярдәм пунктларының урнашуы турында;

- пассажирлар йөртүне оештырудагы үзгәрешләр турында;

- тимер юл аша чыгу тәртибе һәм юлүткәргечләр турында;

- балаларны йөртү үзенчәлекләре турында;

- һава һәм юл шартларының сезонлы үзгәрешләрендә автобусларның хәрәкәт иминлеген тәмин итү һәм эксплуатацияләү үзенчәлекләре турында;

- юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү буенча машина йөртүчеләрнең хокукларын, бурычларын, жаваплылыгын жайга сала торган норматив-хокукый документлардагы үзгәрешләр турында;

б) автобусларда пассажирлар йөртүнең һәм багаж ташуның куркынычсызлыгын тәмин итү таләпләренең үтәләшен тикшереп торуну оештырырга.

7.3.2. Автобусларны техник яктан төзек хәлдә тоту, аларны эксплуатацияләгәндә баш тартуларны һәм житешсезлекләренә булдырмау өчен житекче түбәндәгеләргә бурычлы:

1) гамәлдәге норматив документлар белән билгеләнә торган тәртиптә һәм срокларда автобусларга техник тикшерү үткәрүне, хезмәт күрсәтүне һәм ремонтлауны тәмин итәргә;

2) юлга чыгу алдыннан автобусларның техник торышына көндәлек рейс алды контролен үткәрүне юл кәгазендә тиешле тамгалар белән тәмин итәргә;

3) учреждениенә машина йөртүчеләре, шулай ук чит затлар тарафыннан үз белдеге белән файдалану яисә автобусларга нинди дә булса зыян китерү мөмкинлеген төшереп калдыру өчен автобусларны саклауны тәмин итәргә.

7.3.3.3. Автобус ташу маршрутларында имин юл шартларын тәмин итүне оештыру өчен мәгариф учреждениесе житәкчесе түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) кичекмәстән «Спас муниципаль районы Башкарма комитеты мәгариф бүлегә» муниципаль учреждениесендә һәм балаларны ташуны гамәлгә ашыручы транспорт компаниясендә автомобиль юллары, урамнар, тимер юл аша чыгу урыннарындагы житешсезлекләр, паром кичүләре, аларның төзеклеге, хәрәкәт иминлегенә янау, шулай ук юл-климат шартларындагы көтелмәгән үзгәрешләр, стихияле күренешләр турында хәбәр итәргә; кирәкле кисәтү чараларын күрергә (киметелгән тизлек белән хәрәкәтне оештыру, хәрәкәт маршрутын үзгәртү, йөртүчеләргә мәгълүмат бирү, автобусларның хәрәкәтен вакытлыча туктату);

2) аларны ачу алдыннан һәм эксплуатацияләү процессында елына кимендә ике тапкыр (көзгә-кышкы һәм язгы-жәйгә чорга) автобус маршрутларын комиссия тикшерүендә катнашырга, анда автобус маршрутларын эксплуатацияләү мөмкинлеге турында бәяләмә бирелә торган гомуми белем бирү учреждениесе комиссиясе актын тикшерү нәтижеләрен рәсмиләштерергә;

3) юл-климат шартларының начар үзгәрүләре, юл, метеорология һәм башка шартлар параметрлары турында мәгълүматны оператив алу өчен ЮХИДИ органнары белән даими хезмәттәшлек итәргә;

4) Юл яки метеорологик шартлар балаларны ташу куркынычсызлыгына куркыныч тудырган очракларда автобус хәрәкәтен туктатырга (стихияле күренешләр китереп чыгарган юллар һәм юл корылмаларын жимерү, жылылык, газ, электр һәм башка коммуникацияләрдәге аварияләр).

7.3.4. Балаларны ташуның куркынычсыз шартларын тәмин итә торган технология буенча йөртү процессын оештыру өчен житәкче түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

- 1) балалар төркемнәрен оешкан йөртүләр башкарганда лицензиялэнгән эшчәнлеккә лицензия алу;
- 2) лицензиялэнгән эшчәнлек алып бару өчен лицензиат автобусларын файдалану;
- 3) билгелэнгән тәртиптә килештерүгә тапшырырга һәм, куркынычлы участокларны һәм юл шартларының үзенчәлекләрен күрсәтеп, паспортның һәм маршрут схемасының һәр маршрутына расларга. Паспорт һәм маршрут схемасы әлегә Нигезләмә нигезендә эшләнәргә һәм килештерелергә тиеш. Күрсәтелгән документларга маршрутларны үзгәртү яисә аларны ябу турындагы белешмәләр вакытында кертелергә тиеш;
- 4) маршрутта һәм аның аерым участкаларында автобус хәрәкәте тизлегенә норматив күрсәткечләрен билгеләү нигезендә, балалар йөртүгә булган ихтияжны исәпкә алып, тукталыш пунктлары арасында хәрәкәт итү графикларын эшләү; гамәлдәге норматив документлар белән регламентлана торган машина йөртүчеләрнең хезмәт һәм ял режимын үтәү.

Автобусларның хәрәкәт итү графиклары гомуми белем бирү учреждениесе житәкчесе тарафыннан расланырга һәм укучылар китергән мәгълүмати стендка эленгән булырга тиеш.

Автобусларның һәр маршрутка хәрәкәт итү графиклары маршрутлар, рейслар саны, автобуслар маркасы, маршрутлар участкалары буенча хәрәкәт тизлеге урнаштырылганнан соң төзелә.

Автобусларның хәрәкәт графигы һәм машина йөртүчеләрнең эш режимы тәмин ителергә тиеш:

- укучыларны белем бирү учреждениесенә вакытында һәм кире кайтару;

- укучыларны ташу куркынычсызлыгы;

- Россия Федерациясе законнарында билгелэнгән машина йөртүчеләрнең эш вакыты һәм ял вакыты режимын үтәү.

Маршрутларда автобуслар хәрәкәте эшлэнгән графиклар нигезендә оештырыла. Тәүлек буена рейслар саны укучыларны уку урынына илтәп житкерү һәм кире кайтару хисабына билгеләнә;

- 5) туристлык-экскурсия, күңел ачу, спорт һәм башка мәдәни-массакүләм чаралар оештырганда, гомуми белем бирү учреждениесе житәкчесе һәр балигъ булмаган укучыны оешкан төстә алып баруга ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) язма рәхсәт алырга тиеш;

б) ташуга мохтаж укучыларның исемлекләрен, һәр баланың фамилиясен, исемен, атасының исемен, яшен, аларның яшәү урынын һәм автобус тукталышларының исемнәрен күрсәтеп, расларга;

7) балалар төркемнәрен педагогик хезмәткәрләр яисә махсус билгеләнгән өлкәннәр (алга таба - озатып йөрүче затлар) озата баруны тәмин итәргә. Учреждение хезмәткәrlәре арасыннан озатып йөрүче затлар боерыгы белән аларны озатып йөрүче һәр кешенең фамилиясен, исемен, әтисенең исемен, телефонын күрсәтеп, исемлек төзөргә һәм аларның юл хәрәкәте куркынычсызлыгы мәсьәләләре һәм беренче медицина ярдәме күрсәтү кагыйдәләре буенча инструктаж тәмин итәргә.

Оешкан рәвештә балалар төркемнәрен шәһәрара хәбәрдә йөрткәндә 1 автобуска озата йөрүчеләр саны аларның һәр ишек янында булуын исәпләүдән билгеләнә, шул ук вакытта аларны озатып йөрүчеләрнең берсе балалар төркемен тиешле автобус буенча оешкан рәвештә күчереп йөртү өчен җаваплы булып тора һәм йөртүченең (машина йөртүчеләрнең) һәм күрсәтелгән автобуста 12 сәгатътән артык дэвамьнда оештырылган транспорт колоннасының гамәлләрен координацияли, хәрәкәт графигы нигезендә, медицина хезмәткәре турында мәгълүматны үз эченә алган медицина хезмәткәре (фамилиясе, исеме, атасының исеме, вазыйфасы) турында мәгълүматны әзерли торган шундый төркемне озата баруны тәмин итә, тиешле лицензиясе булган медицина оешмасы яки индивидуаль эшкүар белән шартнамәнең күчәрмәсен яки күчәрмәсен алып бара;

8) мәктәптә Хезмәтне саклау буенча инструктаж узган, билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән укучыларны йөрткәндә юл хәрәкәте иминлеген тәмин иткән өчен гомуми белем бирү учреждениесенең җаваплы хезмәткәрен билгеләргә.;

9) автобуска балалар утырту һәм аннан төшерү тәртибен, автобус салонында балаларның үз-үзләрен тоту кагыйдәләрен үз эченә алган гомуми белем бирү учреждениесенең локаль актын эшләргә һәм боерык белән расларга.;

10) транспорт чарасын конкрет йөртүчегә тиешле боерык белән беркетергә.;

11) тәмин итү:

- җитештерүче завод тарафыннан гамәлдәге норматив документлар белән билгеләнә торган тәртиптә һәм срокларда автобусларга техник хезмәт күрсәтү һәм ремонтлау;

- пассажирлар йөртүне гамәлгә ашырганда укучыларның үз-үзләрен тоту куркынычсызлыгы таләпләре һәм кагыйдәләре буенча дәрәсләр яисә инструктажлар уздыру;

- линиягә чыгар алдыннан һәм машина кую урынына транспорт чараларының техник торышы өчен жаваплы вазыйфай затның юл кәгазендә мәжбүри тамгасы белән әйләнеп кайтканда автобусларның техник торышын көндәлек контрольдә тоту, автобусларның техник төзеклеге турында;

- урыннардагы мәктәп автобусларының аларга контрольсез керү мөмкинлеген (гаражлар, саклана торган территорияләр, саклана торган стоянкалар һ.б.), аларның сакланышын, хокукка каршы гамәлләрдән, шул исәптән террорчылык характерындагы гамәлләрдән саклануны тәэмин итә торган шартларда, шулай ук автобусларга техник хезмәт күрсәтү һәм аларны рейска әзерләү мөмкинлеге булмау ихтималын юкка чыгаручы шартларда. Экскурсия, күнел ачу, спорт һәм башка мәдәни-массакуләм чаралар уздырганда стоянка урыннарында автобусларны саклауны тәэмин итәргә;

12) хәрәкәт маршрутларының һәм графикларының (расписаниеләренең) үтәлешен, утыргыч өчен урыннар саныннан артмаган пассажирлар йөртү санын тикшереп торуну оештырырга;

13) «Спас муниципаль районы башкарма комитеты мәгариф бүлеге» МУ язма рәвештә һәм билгеләнгән рәвештә балаларның оешкан төркемнәрен автомобиль транспортында йөртү турында әлеге Нигезләмә нигезендә язма рәвештә һәм билгеләнгән формада хәбәр итәргә, шулай ук Спас муниципаль районы ЕДС ына укучыларны, ЮХИДИ органнарына, шул исәптән балалар савыктыру лагерьларына күчәргәндә, туристлык-экскурсия, күнел ачу, спорт, башка мәдәни-массакуләм чаралар оештырганда автобусларны махсус транспорт чаралары белән озату турындагы мәсьәләне хәл итү өчен;

14) автобус колонналары, медицина хезмәткәрләре тарафыннан йөртелә торган балаларны озатып йөрүне тәэмин итәргә;

15) "Спас муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге" муниципаль учреждениесенә юл-транспорт һәләкәтләренең сәбәпләре һәм шартлары, юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозу һәм башка юл хәрәкәте куркынычсызлыгы нормалары турында вакытында хәбәр итәргә.;

16) белем бирү учреждениесе шоферлары, шулай ук арендагана торган (фрахтагана торган) автобус йөртүчеләр белән юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозу һәм автобуслар белән юл-транспорт һәләкәтләренең сәбәпләрен исәпкә алырга һәм анализларга.;

17) юл-транспорт һәләкәтләрен кисәтү һәм исәпкә алу Инструкциясе нигезендә тиешле документлар төзәргә;

18) эшчәнлекләре юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итүгә йогынты ясып торган гомуми белем бирү учреждениесенә барлык хезмәткәрләре өчен юл-транспорт һәләкәтләрен кисәтү буенча бурычларын билгели торган вазыйфай инструкцияләр эшләргә һәм расларга һәм аларның үтәлешен тикшереп торуну гамәлгә ашырырга;

19) мәктәп автобусларын билгеләү (хужалык ихтыяжлары өчен ташулар, балаларны йөртүгә бәйлә булмаган чараларда катнашу һ.б. буенча кулланмау мөмкинлеген бирмәскә.

7.4. Житәкче түбәндәгеләргә хокуклы:

7.4.1. Автобусларны рейска чыгаруны тыярга яки аларда хәрәкәт куркынычсызлыгына янауы техник төзексезлекләр табылганда гаражга кире кайтарырга.

7.4.2. Машина йөртүчеләр эшкә исерек хәлдә (алкогольле, наркотик һ.б.), шулай ук аларның халәте яки гамәлләре пассажирлар йөртү куркынычсызлыгына янаса, эштән читләштерәргә.

7.4.3. Сәламәтлеге аеруча зур контроль таләп итә торган машина йөртүчеләр өчен ереядән соңгы медицина тикшерүләрен уздыруны тәэмин итәргә.

7.5. Житәкченең җаваплылыгы.

7.5.1. Житәкче автобус ташуның иминлеген тәэмин итү буенча норматив хокукый актлар таләпләрен бозган өчен - Россия Федерациясенә гамәлдәге законнарында билгеләнгән тәртиптә дисциплинар, административ, граждан-хокук яисә җинаять таләпләрен бозган өчен җаваплы.

8. Мәктәп автобусларында йөртүне гамәлгә ашырганда озата баручы вазыйфалар

8.1. Мәктәп автобусларында пассажирлар йөртүне гамәлгә ашырганда озата баручы бурычлы:

8.1.1. Мәктәп автобусына ташырга тиешле укучылар исемлегенә кертелгән.

8.1.2. Автобус утыртканда һәм утыртканда укучыларны исәпкә алырга.

8.1.3. Укучыларның машина йөртүчедән һәм озатып йөрүче затлардан башка автобусларда булуын булдырмау.

8.1.4. Автобус хэрэкетө вакытында укучылар үз урыннарыннан тормасын, салон буйлап йөрмөсеннэр, мөстөкыйль рэвештэ киштэдэн айберлэр алырга тырышмасын, автобус салонында бернинди жайланмаларга да тимөсеннэр, рөхсөтсөз тэрэзэлэрне ачмаганнар, машина йөртүчене игътибарсыз калдырганнар, куркынычсызлык каешлары белэн элэктөргөннэр.

8.1.5. Автобус салонында чит затлар булуга юл куймаска.

8.1.6. Автобус салонында тэртипне һәм мөктөп автобусларын йөрткөндө үз-үзеңне тоту кагыйдэлэрне үтэүне тээмин итэргэ.

8.1.7. Мөктөп автобуслары йөртүне гамэлгэ ашыру барышында автобус ишеклэре янында булырга тиеш.

8.2. Озатып йөрүчелэр саны автобуста ишеклэр саныннан да ким булмаска тиеш.

8.3. Автобус колоннасы белэн йөрүче укучыларны озатып бару өчен сәламәтлек саклау учреждениелэре тарафыннан килешү нигезендө медицина хезмөткэрлэре бүлөп бирелергэ тиеш.

9. Автобусларда йөрткөндө укучыларның бурычлары

9.1. Сәфэрлэргэ куркынычсызлык техникасы буенча инструктаж узган укучылар рөхсөт ителө.

9.2. Укучылар озатып йөрүче затның яисә балаларны йөртү өчен автобуста үз-үзлэрен тоту кагыйдэлэрне үтэү буенча ата-аналар (законлы вәкиллэр) арасыннан махсус билгелэнгән өлкәннең таләплэрен үтэргэ тиеш.

9.3. Сәфэр башланыр алдыннан һәм утырту вакытында иминлекне саклау гамәллэре.

9.3.1. Сәфэр башланыр алдыннан укучылар бурычлы:

- сәфэрлэр вакытында куркынычсызлык техникасы буенча инструктаж узарга;

- юлның машина юлына чыкмыйча, билгеле бер жыелу урынында автобусның якын килүен көтөргэ;

- тэртип һәм тэртип саклап, утырту урыны янында жыелырга;

- озатып йөрүче кушуу буенча сәфәрдә катнашучылар булу-булмавын тикшерүне узарга;
- якынлашып килүче автобуска каршы чыкмаска;
- автобус туктаганнан соң, озата баручы командасы буенча салонга керергә, утыру өчен урын алырга. Автобус салонына беренчеләрдән булып иң өлкән укучылар керә. Алар машина йөртүчедән ерактагы салонның бер өлешен алып тора;
- Куркынычсызлык каешын жайга салырга һәм аның белән тагылырга.

9.4. Сәфәр вакытында иминлекне саклау гамәлләре.

9.4.1. Укучылар сәяхәт вакытында тәртип һәм тәртип сакларга тиеш. Сәфәр вакытында билгеләнгән барлык кимчеләкләр турында алар озата баручыга хәбәр итәргә тиеш.

9.4.2. Укучыларга түбәндәгеләр тыела:

- сумкалар, портфельләр һәм башка әйберләр белән үтеп керүне туктату;
- хәрәкәт иткәндә куркынычсызлык каешын ычкындырырга;
- урыныңнан торырга, машина йөртүчене сөйләшүләр һәм кычкырулар белән аерырга;
- ялган паника тудырырга;
- сигнал төймәсенә басарга кирәк булмаса;

Тәрәзәләрне, форточкаларны һәм вентиляция люкларын ачарга.

9.5 Авария хәлендәге хәлләрдә иминлекне саклау гамәлләре.

9.5.1. Хәле начар булганда, кинәт авырганда яки имгәнгән очракта, укучы бу хакта озата баручыга хәбәр итәргә тиеш (кирәк булганда махсус төймә ярдәмендә сигнал бирергә).

9.5.2. Авария очраклары барлыкка килгәндә (техник төзексезлек, янгын һ.б.) йөртүче күрсәтмәсе буенча автобус тукталышыннан соң, балалар, машина йөртүче күрсәтмәсе буенча, автобустан тиз һәм паникасыз гына автобустан чыгып китәргә һәм, юлның машина юлына чыкмыйча, куркынычсыз арага китәргә тиешләр.

9.5.3. Автобус террорчылар тарафыннан яулап алынган очракта, укучыларга

тынычлык сакларга, паникасыз гына озата баручы затларның барлык күрсәтмәләрен үтәргә кирәк.

9.6.Сәфәр тәмамланганнан соң иминлекне үтәү гамәлләре.

9.6.1.Сәфәр тәмамлангач, укучы бурычлы:

- автобусны тулысынча туктатканнан соң һәм озата баручы транспорт чарасыннан чыгарга рәхсәт белән. Шул ук вакытта беренче булып салоннан чыгу янында урын алып торучы укучылар чыга;

- озата баручы күрсәтмәсе буенча сәфәрдә катнашучылар булу-булмауга тикшерү узарга;

- автобус китү урынын ташлап китмәскә.

10. Мәктәп автобусларында пассажирлар йөртүне гамәлгә ашырганда үз-үзеңне тоту кагыйдәләре.

10.1. Мәктәп автобусы хәрәкәте маршруты дэвамында укучылар автобуска беренчел утыртылган урыннарда гына торырга, куркынычсызлык каешларын эләктерергә тиешләр. Автобус хәрәкәте процессында һәм тукталышлардан (тукталышлардан) соң озатып баручы рәхсәтеннән башка урынга күчеп утыру тыела.

10.2.Автобустагы затларга норматив булмаган сүзләр куллану һәм алкоголь, наркотик һәм башка психоактив матдәләр куллану тыела.

10.3.Автобус салонындагы тәрәзә хәрәкәт иткәндә ябылырга тиеш.

10.4. Йөртүчегә түбәндәгеләр тыела:

- 60 км/сәг тизлек белән барырга;

-иярү маршрутын үзгәртәргә;

- мәжбүри яисә ашыгыч тукталыш очракларыннан тыш, мәктәп автобус маршруты паспортында каралган урыннан тыш автобусны туктатырга;

- балалар булган автобус салонында, кул йөгәннән һәм балаларның шәхси әйберләреннән тыш, теләсә нинди йөк, багаж яки инвентарьны алып барырга;

- автомобиль колоннасында барган вакытта алда баручы автобусны узып китү мөмкинлегә бар;

- автобусны тулы тукталышка кадэр, авария сигнализациясе кертелмичэ, тукталыш тормозына куймыйча гына, укучыларны утырту һәм төшерү.;
- автобус салоныннан балалар булганда, шул исәптән балалар утыртканда һәм утыртканда да, автобус салоныннан чыгарга;
- укучылар утырту һәм утырту урыннарында арткы йөреш белән хәрәкәт итү тыела;
- Хәрәкәт вакытында автобус белән идарә итүдән баш тартырга (сөйләшергә, ашарга кабул итәргә, тәмәке тартырга, кабинада көчле музыка кабызырга);
- транспорт чарасының үзирекле хәрәкәтен булдырмый торган яисә машина йөртүче булмаганда аны кулланучы чаралар күрелмәгән очракта, үз урыныңны ташлап китәргә яисә транспорт чарасын калдырырга.

10.5. Йөртүче юл йөрү кагыйдәләрен төгәл үтәргә, урыннан салмак кына кузгалырга, алда барган автотранспорт чарасына кадәр дистанцияне сакларга, кирәк булмаса, кинәт туктап калмаса, саклану чараларын күрергә, әйләнә-тирә мохиткә игътибарлы булырга тиеш.

10.6. Балаларны автобустан төшергәннән соң йөртүче автобус салонын карарга тиеш. Салонда шәхси әйберләр табылгач, балаларны озатучыларга тапшырырга.

11. Үзләре урнашкан мөгариф учреждениеләре автобусларыннан файдалануга карата таләпләр.

11.1. Мөгариф учреждениеләренә оператив идарәсендәгә мәктәп автобуслары укучыларны белем бирү учреждениеләренә илтү, дәресләрдән соң укучыларны ташу өчен файдаланыла.

11.2. Укучыларны уку дәресләренә алып бару режимы бозылмаган очракта, автобус укучыларны мәктәптән тыш чараларга (конкурслар, олимпиадалар, күргәзмәләр), район һәм өлкә мәдәни-массакүләм һәм спорт чараларына алып бару, укучыларны хезмәт һәм ял урыннарына йөртү өчен файдалану мөмкин.

11.3. Мәктәп автобусы булган гомуми белем бирү учреждениесе житәкчесе аны каникул, ял һәм бәйрәм көннәрендә укучыларны мәктәптән тыш чараларга (муниципальара маршрутларга) алып бару өчен, «ТР Спас МР мөгариф бүлегә» МУнең язма рәвештә һәм билгеләнгән формада хәбәр итү шарты белән, оештырылган балалар төркемнәренә бару турында Нигезләмә нигезендә куллана ала.

12. Мәктәп ташуларын оештыручы һәм (яки) гамәлгә ашыручы затларның жаваплылыгы

Мәктәптә йөртүне оештыручы һәм (яки) гамәлгә ашыручы затлар Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә белем бирү учреждениесе укучыларының автобус белән йөртелә торган гомере һәм сәламәтлеге өчен, шулай ук аларның хокукларын һәм ирекләрен, шулай ук аларның ата-аналарының (законлы вәкилләрен) хокукларын һәм ирекләрен бозган өчен жаваплы.

Кушымта № 1.

Гомуми белем бирү учреждениесе комиссиясе юл шартларын тикшерү һәм
мәктәп автобус маршрутының озынлыгын күзәтү
Акты

Муниципаль гомуми белем бирү учреждениеләрендә укучыларны
автобуслар белән йөртүне оештыру турындагы нигезләмәгә
1 нче кушымта

Составтагы Комиссия:					
Рәис:					
әгъза:					
"		"		20	
елда юл шартларын тикшерде, маршрутның гомуми озынлыгының туктаусыз аралыгын үлчәү:					

маршрутның исеме
урнаштыру:

Маршрут трассасы турында мәғълүмат

Юллар кемгә хезмәт күрсәтелә	
Нинди пунктлар арасында яки нинди километрда һәм аларның йөк күтәреше арасында күперләр булу.	
Тимер юл аша чыгу урыннары (нинди пунктлар яисә кайсы км) һәм аларның төре (саклана торган, сакланмый торган) булу.	
Нинди тукталыш пунктларында керү өчен мәйданчыклар (кесәләр) юк	
Соңгы пунктларда борылыш пунктлары булу	

Маршруттагы юл характеристикасы:

Юл киңлеге: _____

Каплау тибы: _____

Капلام: _____

Маршрутның гомуми озынлыгы: _____

Юл хәрәкәтен оештыру линиясе буенча мәктәп автобусы маршрутын тикшерү барышында ачыкланган житешсезлекләр:

1.

2.

Нәтижә:

Комиссия рәйсе:	имза	Ф.И.О.
Комиссия әгъзалары:	имза	Ф.И.О.

Кушымта № 2.

Мәктәп автобус маршруты паспорты

Муниципаль гомуми белем бирү учреждениеләрендә укучыларны титул
бите автобуслары белән йөртүне оештыру турындагы нигезләмәгә
2 нче кушымта

МӘКТӘП АВТОБУС МАРШРУТЫ ПАСПОРТЫ

N _____

(маршрутның исеме)

(маршрут паспорты бирү турында тамга)
бит 1

"Расланган"		"Расланган"
-------------	--	-------------

ТР Спас МР Башкарма комитеты житәкчесе				"МБОУ " ____ СОШ директоры"			
				Ф.И.О.			
Ф.И.О.				" " " "			
" " " "				20 " ел			
"Расланган"				"Расланган"			
ТР Спас районы буенча Россия Эчке эшләр министрлыгының ЮХИДИ бүлеге башлыгы				«Алексеевскдорстрой» ААЖенең Спас участогы башлыгы			
" " " "				20 " ел			

Мәктәп автобус маршруты паспорты

N _____

(маршрутның исеме)

Даими маршрут төре:							
				(муниципаль, муниципальара)			
Төзелде.	"	"	"	20	"	ел	
Вакыйгаларга кадәр	"	"	"	20	"	ел	

бит 2

Мәктәп автобус маршрутының гомуми озынлыгы һәм мәктәп автобус маршрутында арадаш тукталышлар арасындагы ераклык турында мәгълүмат

Даими маршрутның гомуми озынлыгы _____ км

АНДА		Калган пунктлар	КИРЕГӘ	
тукталыш пунктлары арасындагы ераклык	Башлангыч пункттан ераклык		тукталыш пунктлары арасындагы ераклык	Башлангыч пункттан ераклык

Мәктәп автобус маршрутында юл характеристикасы

(урамнарның, юлларның, категориянең атамасы)

Юл өлешенең киңлеге, өслек тибы

(участоклар буенча, аларның озынлыгы күрсәтелгән)

Мәктәп автобусы хәрәкәтенең куркыныч участокларын күрсәтеп, маршрут схемасы

Кушымта N 3.

**Гомуми белем бирү учреждениеләре укучыларын ташу буенча мәктәп
автобус маршрутлары реестры**

Муниципаль гомуми белем бирү учреждениеләрендә укучыларны
автобуслар белән йөртүне оештыру турындагы нигезләмәгә
3 нче кушымта

Мәктәп маршрут ының теркәү номеры	Мәктәп маршру тының тәртип номеры	Башлангыч тукталыш пункты һәм мәктәп маршруты буенча соңгы тукталыш пункты исемнәре рәвешендә мәктәп маршрутының атамасы	Мәктәп маршруты буенча тукталыш пунктлары исемнәре	Мәктәп маршрутын ың озынлыгы	Пассажир лар йөртүне гамәлгә ашыра башлау датасы
1	2	3	4	6	7

Кушымта № 4.

**Балаларның оешкан төркемен планлаштырылган йөртү турында
мәгълүмат**

Муниципаль гомуми белем бирү учреждениеләрендә укучыларны
автобуслар белән йөртүне оештыру турындагы нигезләмәгә
4 нче кушымта

Балалар төркемен ташу планлаштырыла торган мәгълүмат (муниципаль берәмлек исеме)																	
пе ри од с	"		"		21	()	ел	"	"		21	()	ел
Китү вакыты																	
Килү вакыты																	
Беле м бирү оешм	Чараның максаты (чараны ң исеме)			Чара үткөрү урыны	Балаларн ың оешкан Төркеме	Балаларның оешкан төркемен алып бару			Транспорт чарасы (транспорт чарасының			Трансп орт чарасы на					

асын ың тулы исеме (оеш маны ң ИНН ын күрсә тергә)			чыгу турында норматив акт булу	буенча жаваплы зат (телефонна р)	төрөн һәм дәүләт номерын күрсәтергә) мәктәп автобусы яки иминләште релгән транспорт чарасы (ташуны гамәлгә ашыручы оешма исеме, ИНН)	бару маршр ути
1	2	3	4	5	6	7

Ф. и. о. - гомуми белем бирү оешмасы җитәкчесе имзасы